

MAKTABGACHA TA'LIM YOSHIDAGI BOLALARGA TA'LIM BERISHDA KREATIVLIK YONDASHUV

Tursunboyeva Muxtabar Dexqonovna

Chirchiq Davlat pedagogika universitet Maktabgacha ta'lim fakulteti o'qituvchisi

Yorqulova Dinora Muzaffar qizi

Chirchiq Davlat pedagogika universitet Maktabgacha ta'lim fakulteti talabasi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada kreativlikning mohiyati, shaxsda kreativlik sifatlarini rivojlantirishga ta'sir etuvchi ijtimoiy omillar, tarbiyachi pedagoglarning ta'lim- tarbiyaviy faoliyatga kreativ yondashuvi hamda kreativ o'qitishning metod va strategiyalari bayon etilgan.*

Kalit so'zlar: *ijtimoiy omil, kreativlik, pedagoglar, ta'lim-tarbiya, kreativ yondashuv, metod, strategiya, faoliyat, aqliy salohiyat.*

KIRISH

Bugungi kunda jaxonning ilg'or mamlakatlari qatori respublikamizda ham ta'lim tizmini islox qilishga katta e'tibor berilmoqda. Bunday zamonaviy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishlar, talim tizmining modernizatsiya qilinishi, uni tarkibiy jihatdan qayta qurish, ta'lim, fan, texnika va texnologiyalarning, iqtisodiyot va madaniyatning jaxon miqyosdagi zamonaviy yutuqlarini hisobga olgan holda ta'lim dasturlarini o'zgartirib, yangilab borishni ko'zda tutadi. Ta'lim muassasalarining bir turi sifatida maktabgacha ta'lim tashkiloti, bolalarning tarbiyasi, ta'limi, rivojlanishi va salomatligiga yaxshi yo'nalganligi bilan bog'liq umumiy xususiyatlarga ega. Shu asnoda tarbiyalanayotgan bolalarning yosh xususiyatlariga ko'ra maktabgacha ta'lim tashkiloti faoliyati boshqa ta'lim tashkilotlarida kechadigan pedagogik jarayonlardan jiddiy farq qiladi va bugungi kunda ushbu ta'lim turiga e'tibor kuchaytirilmoqda.

boshlagan ishlarni davom ettirishga qodir bo'lgan, har tomonlama yetuk rahbar oldida dolzarb vazifa - kelgusi avlodni komil inson qilib tarbiyalash vazifasi turibdi" - degan fikrni e'tirof etadilar. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojaatnomasida " bola dunyoga kelganidan boshlab, unda aynan maktabgacha bo'lgan yoshda aqliy faollik oshadi, axloqiy-estetikva jismoniy xislatlar shakillanadi. Shu bois ham kelgusi yillarda maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirish borasidagi strategik maqsadimiz- bog'cha yoshidagi har bir bolani ushbu ta'lim yo'nalishi bilan to'liq qamrab olinishi uchun zarur sharoitlarni yaratishdan iborat. Kelgusi yil yakuni bilan maktabgacha ta'lim qamrovini 65%ga, 2023 yil oxirida esa 75% yetkazishimiz

kerak" deya fikr bildirgan. Bundan tashqari Prezident SH. Mirziyoyevning 2019-yil 19-oktyabrdagi maktabgacha ta"lim tizimini tubdan takomillashtirish masalalariga bag"ishlangan yig"ilishda ta"kidlaganlaridek: "Qaysi sohani olmaylik, biz zamonaviy yetuk kadrlarni tarbiyalamasdan turib biron bir o"zgarishga, farovon hayotga erisha olmaymiz. Bunda kadrlarni, millatning sog"lom genofondini tayyorlash, avvalo, maktabgacha ta"lim tizimidan boshlanadi". Zamonaviy dunyoning innovatsiyalariga moslashish, doimiy yangilanuvchi jamiyat hayotiga mos yosh avlodni tayyorlash va uni zamon talablariga muvofiq takomillashtirish jarayonlarida faol ishtirok etish qobiliyatini rivojlantirish bugungi kunning asosiy vazifasi hisoblanadi va bunda pedagoglarning faolligi, ta"lim jarayoniga yangicha yondashuvi muhim ahamiyat kasb etadi. Kreativlik" tushunchasi o"zida madaniy xilma-xillikni aks etiradi. Ular kreativlik negizida no"ananaviylik, qiziquvchanlik, tasavvur, hazil-mutoyiba tuygusi va erkinlik mavjud bolishiga e"tiborni qaratadilar. Sharqliklar esa, aksincha, kreativlikni ezgulikning qayta tugilish jarayoni, deb tushunadilar. Garchi g"arblilik vasharqliklarning kreativlik borasidagi qarashlari turlicha bo"lsa-da, biroq, har ikki madaniyat vakillari ham mazkur sifat va unga egalikni yuqori baholaydilar.

Kreativlikni: ijodga intilish, hayotga ijodiy yondashish, o"ziga doimiy tanqidiy nazar solish va tahlil etish deyish mumkun. Hozirgi zamon psixologiya vapedagogika lug"atlariga asoslanib o"qituvchining kreativligi deb uning fikirlaridagi sezgilaridagi, muloqotdagi, alohida faoliyat turidagi, ijodiy yondashish, bilish darajasi deb ta"riflash mumkun. Kreativlik insonda mavjud ma"lumotlarni qayta ishlab chiqarish va ularni cheksiz yangi modelini yaratishga javob beradi. Ta"lim sohasiga qo"yiladigan talablar orasida maktabgacha ta"lim tashkilotlari mutaxassislarining kasbiy va kreativ kompetentligini oshirish uchun qator chora- tadbirlar yo"lga qo"yilgan. Pedagog shaxsiga qo"yiladigan talab – eng avvalo o"z ustida izlanishlar olib borishidir. Shunday ekan, maktabgacha ta"lim tizimida eng muhim ehtiyoj maktabgacha ta"lim tashkiloti mutaxassislarining kasbiy yetukligi bilan birga kreativ kompetentligi hamdir.

NATIJALAR

Maktabgacha ta"lim tashkilotlari o"quv faoliyatining sifati o"quv jarayonini rejalashtirish, uni amalga oshirish, o"quv reja, dasturlarining mazmun mohiyati bilan, balki bolalarning olgan bilimlari, malaka va ko"nikmalari, mustaqil ravishda olgan bilimlari bilan bog"liq ta"lim natijasi sifati bilan belgilanmoqda. Har tomonlama taraqqiy etgan, aqlan va ma"nan barkamol, jismonan va ruhan tetik farzandlarni maktabgacha tarbiya tashkilotlarida kamol toptirish ahamiyati,

Vatanimizning ravnaqi bugungi kunda yosh avlodlarga bergan taʼlim sifati va tarbiya mohiyati bilan chambarchas bogʻliqligi alohida dolzarblik kasb etadi. Mamlakatimizda bu borada amalga oshirilayotgan islohotlar buyuk maʼnaviy fazilatlarga ega, insoniy fazilatlarni oʻzida moʻjassamlashtirgan, yetuk kadr sifatida faoliyat yuritishga zamin hozirlaydi.

Kreativlik taʼlim jarayonini tashkillashtirishni oʻzida mujassamlashtirib, kreativ taʼlim jarayonini qurish, taʼlim texnologiyalaridan ijodiy salohiyatni rivojlantirish, turli uslublar, bilim va koʻnikmalar muvozanatini rivojlantirishni oʻz ichiga oladi. Kreativlikning mohiyati - intellekt insonning aqliy salohiyati boʻlsa, kreativlik ana shu aqliy salohiyatni maqsadga yoʻnaltirilgan tarzda erkin ishlata olish

qobiliyati

hisoblanadi. Shaxsda kreativlik sifatlarini rivojlantirish jarayonining umumiy mohiyatini toʻlaqonli anglash uchun dastlab "kreativlik" tushunchasining maʼnosini tushunib olish talab etiladi. "Kreativlik" tushunchasini quyidagicha sharhlash mumkin: Kreativlik (lot., ing. "create" - yaratish, "creative" - yaratuvchi, ijodkor) - individning yangi gʻoyalarni ishlab chiqarishga tayyorligini tavsiflovchi va mustaqil omil sifatida iqtidorlikning tarkibiga kiruvchi ijodiy qobiliyati.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "Oʻzbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish boʻyicha Harakatlar strategiyasi toʻgʻrisida" gi PF-4947-son Farmoni.

2. "I.V. Grosheva, L.G.Yevstafeva, D.T.Maxmudova, Sh.B.Nabixanova, S.V.Pak, G.E.Djanpeisova "Ilk qadam" davlat oʻquv dasturi T: 2018. 1-81-b;

3. F.Qodirova, SH.Toshpoʻlatova, M.Aʼzamova. "Maktabgacha pedagogika".-T., "Maʼnaviyat".

2019.

4. Tosheva Nurzoda Toshtemirovna. Methods and techniques of developing cognitive activities of

primary school pupils // ACADEMICIA. An International Multidisciplinary Research Journal, 2020. № 10.(7.13.) Ctp 80-87. https://journal.buxdu.uz/index.php/journals_buxdu/article/view/1537/943

5. N.T.Tosheva, M.H. Mustafoyeva Registration of age and individual characteristics in education as a pedagogical problem. European scholar journal

ISSN(E): 2660-5562 Jurnal Impact Faktor: 7.235 Volume 2, Issue 4 April 2021.– В. 85- 90

<https://scholar.google.com/citations?user=jJE1SeoAAAAJ&hl=ru&oi=ao>

6.N.T.Tosheva, A.M.Ibodullayeva Pedagogical bases of training of qualified pedagogical staff. International Engineering Journal For Research & Development: Vol. 6 No. 3 (2021): VOLUME 6 ISSUE 3 SJIF: 7.169
<http://iejrd.com/index.php/%20/article/view/2228>

7. Тошева Н. Т. Педагогико-психологические подходы к развитию познавательной деятельности учащихся начальной школы //Педагогические науки. – 2011. – №. 6. – С. 44-46.

8. Тошева Н. Т. Организация учебно-познавательных ситуаций начальных классов на основе дидактико-психологических подходов //Новое слово в науке и практике: гипотезы и апробация результатов исследований. – 2017. – С. 42-46.